

VEGYESEK.

A budapesti ev. ref. főgymnasium ifjusága az ifjusági «segélyegylet» javára febr. 8-án hangversenyt tart, melynek műsora a következő: 1. Nyitány. Veber «Büvös Vadászából». Előadják zongorán: ifj. Gonda Béla 8. o. t. és Csilléry Dezső 8. o. t. 2. Magyar népdalok. Czimbalmón előadja Fejes Andor 7. o. t. 3. Komoly szavalt. Előadja Schier Aladár 8. o. t. 4. Magyar népdalok. Előadja hegedűn Kocsány Gyula 7. o. t. (zen. növ.), zongorán kíséri Keller Imre ur. 5. Express rajzok. Bemutatja Herman Nándor 8. o. t. 6. Tenor soló. Heiser: «Pusztai sirhalom» és Elbert J.: Népdalok. Előadja Jovanovits Milán 7. o. t. 7. Hegedű, zongorakísérettel. Rieding «Soirées de Budapest». Hegedűn előadja Lénárt Dezső 6. o. t., zongorán kíséri Szij Ferencz 7. o. t. (zen. növ.) 8. Zongora soló. Moszkowsky «Tarentella». Előadja Csilléry Dezső 8. o. t. 9. Vig szavalt. Előadja Forschner Sándor 8. o. t. 10. Vonós kettős. Előadják: Kramer H. 6. o. t. és Kocsány Gyula 7. o. t.

A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola Kisfaludy önképzőköre jan 18-án tartotta V-ik rendes gyűlését Kiss Lajos tanár ur elnöke alatt. A tárgysorozat a következő volt: 1. Tóth István jegyző felolvasta a mult ülés jegyzőkönyvét, melynek hitelesítése után 2. Erdős Irnák felolvasta a «Beteg fohásza» cz. művet és bírálatát. A kör a művet nem fogadta el. 3. Illés József sikerrel adta elő «Kossuth felett» cz. beszédet. 4. Veszprémi Győző felolvasta «Küzdelemre» cz. költeményt és bírálatát. A kör a bíráló bizottság véleményét nem fogadta el és a művet írójának visszaadta. 5. Hegedüs szavalt «A rab» cz. költeményt Petőfitől. Elnök ur megjegyzi, hogy a költemény megválasztásánál kis változatosságot tartanak és utmutatásul elnök ur felhívására 6. Erdős Irnák elszavaltta sikerrel Petőfi «Pacsirtaszót hallok megint» cz. költeményét. 7. Lénárt J. felolvasta «Holdvilágnál» cz. verset és bírálatát. A kör elfogadta a bír. biz. határozatát és a művet írójának visszaadta. 8. Ezután a kör márcz 15-n tartandó ünnepély műsorát állapította meg és egy alkalmi ódára pályázatot hirdetett.

A Somogyi-féle konzervatórium Beethoven-önképzőköre 1896 január 19-én, vasárnap d. e. 11 óraker tartotta ötödik ülését «A megtért fiu» című elbeszélést Orlik Árpád bírálatára alapján, második fokra érdemesítették, ugyszintén Klein József szavaltát is,

a ki Petőfi «Egy gondolat bánt engemet . . .» cz. költeményét adta elő. A kör megrovásban részesítette R. F. és J. E. tagokat, amiért a napirendre kitűzött pontjaikat indokolatlanul elmulasztották. Somogyi Mor intézeti igazgató Beethoven egyik szonátáját adta elő, mire Goldstein Jenő Arany János «Tetemre hívás» cz. költeményét adta elő zajos tetszés mellett. Heves vita után, melyben Storch Ernő, Pertesz Lajos, Havasi Dániel vettek részt, a kör a szavaltat első fokra fogadta el.

Ifjusági mulatságok. Az újvidéki kir. kath. magyar főgymn. tanári kara február 12-én az ifjusági «Segély-egylet» javára táncszal egybekötött hangversenyt rendez. A műsor zene, ének s szavaltokból áll; közreműködnek az ifjusági zenekar és a gymnasiumi férfikar. A tanulók közül néhányan zongorán játszanak. Mozarttól, Kontskitol, néhányan pedig szavalnak.

Gyorsíró-táncmultság. Az orsz. magy. gyorsíró egyes. f. év febr. 8-án, az iparos kör helyiségeiben (IV. Himző-u. 5.) hangversenyyel és felolvasással egybekötött táncmultságot rendez. Közreműködnek: Hegyi Aranka, Csongori Mariska, Halász Mariska (czimbalmóművész), Rákosi Viktor és Tóth Lajos zongoraművész. Kezdeté fél 9-kor. A tiszta jóvedelem a Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírás céljaira fog fordíthatni. Személyjegy ára 2 ft. Jegyek József-körut 69. sz. 53. ajtó alatt válthatók. Az érdeklődők meghívóért is ide forduljanak.

Szerkesztői telefon.

Granitz G. A feladott kérdés megfejtése nem helyes. Sziklay J. Eperjes. A versek nem közölhetők. Kreselics L. N. Becskerek. A kidolgozás a határidőn túl érkezett. Schweitzer D. Miskolcz. 1. A T. L. I. évfolyama a szerkesztőségben kapható diszkotésú táblával 2 ft 50 krt. 2. H. F. nem az. Geirniger G. A. A feladott kérdés megfejtése nem helyes. S. M. Békés. A névmagyarosításhoz keresztelő levél, kiskorunál szülői beleegyezés kell. Forduljon Telkes Simon urhoz Budapest, Áttila-utca, ő szívesen elintézi. Kroisos. Mostani levelét megkaptuk, az előbbit nem. Kulesár K. Nagyon es nos, talán egyszer rákerül a sor. Fekete L. A sikerült esel cz. kis rajz egy kis simítással megjárja. Kemény I. A kivándorlók cz. elbeszélés tárgya elég érdekes, de a kidolgozás gyakorlatlan kézre vall. Jobbak a mellékelt illusztrációk, de ezeket sem lehetne közölni primitív voltak miatt. Falusi. Lám, ez már sikerültebb. Csak minél kevesebb páthoszzal írjon. D. N. Pécs Elérzékenyültünk a szomorú história olvasásakor, s a versét csak azért nem adjuk ki, mert nem akarunk általa olvasóinknak keserű percekét szerezni. (Több kérdésre a jövő számban.)

«Kosmos» müintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttanak

Milleniumi utazási alap.

(*) Okvetetlenül gondoskodni kell az ifjuság-
nak arról, hogy a szerény anyagi viszonyok
közt élő tanulóknak a milleniumi kiállításra
való utazáshoz némi tőkét gyűjtsön.

Már említettük, hogy a nyiregyházi főgym-
nasium ifjusága mily gondos előrelátással igye-
kezett a tervbe vett utazásra pénzt gyűjteni,
jól esik hozzátennünk, hogy ugyanezt megese-
lekedte az iglői főgymnasium ifjusága is.

Rámutattunk a jó példára, hogy ezt az el-
járást a többi intézetek is követhessék. Hisz-
szük is, hogy a jó eszme kapós lesz, s hogy
minden intézet vetekedve törekszik az utikölt-
ségek ily módon való megszerzésére.

Azt hisszük azonban, hogy csak ez a módja
a gyűjtésnek nem lesz elég arra, hogy az egyes in-
tézetek tisztességes utazási alapot gyűjtsenek.

A miniszterium, a melytől a tanulók buda-
pesti utazásának ideája származott, rendkívül
sokat tesz annak érdekében, hogy az ifjuság
feljövételét a millenárius kiállításra előmozdítsa.
Sokat tesz, midőn az elképzelhető legolesőbb
utazási kedvezményt szerzi meg a feljövők
számára, gondoskodik ellátásáról, s arról, hogy
az ifjuság sokat lásson, tapasztaljon, tanuljon,
élvezzen a drága fővárosban. S mikor arról
gondoskodik, hogy mindez alig kerüljön az
ifjuságnak valamibe, ennél többet már nem tehet.

A költségekről kinek-kinek magának kell gon-
doskodni, az egész ifjuságnak pedig főleg arról,
hogy a szegény tanulók részére szerezzon
pénzt, hogy a kiállítást jómódu és szegény

egyaránt megtekinthesse. Az ezen célra való
gyűjtésnek már említett módja mellett még
az utazási alapra való gyűjtésnek néhány
módját ajánljuk az ifjuság figyelmébe.

Az ifjuság, mint testület kérje meg igazga-
tóját, hogy a segélyző egyesület vagyonából
adjon e célra oly összeget, melyet annak vi-
szonyai megbírnak. Engedje meg az igazgató,
hogy a városban székelő főpapok, káptalanok,
magánosok, nagykereskedők fölkérhetők legye-
nek, hogy a milleniumi utazási alaphoz ado-
mányokkal járuljanak.

Fölkérendők volnának továbbá pl. a kaszinó,
növegylet, a különböző egyletek, a melyek az
illető városokban vannak, hogy tekintettel az
utazásnak kulturális céljaira, vagy csupán
erre a célra rendezzenek táncvizalmat, vagy
a más célra rendezett vigalmak tiszta jóvedel-
méből egy részt e célra engedjenek át.

Fölkérhető volna az egyes intézetek tanári-
testülete is, hogy a böjtben, ha többször nem,
hetenként egyszer rendezzen csekély belépő
díj mellett felolvasásokat, melyeknek jóvedelme
a milleniumi utazási alaphoz járulna.

Ha színészek is vannak a városban, felké-
rendő az igazgató, hogy pl. egy vasárnapi délutáni
előadás tiszta jóvedelmét engedje át e célra.

Szóval kövessenek el mindent, hogy utazási
alapot létesíthessenek. Az idő még elég arra,
s ha jókor és buzgalommal hozzáfognak a
gyűjtéshez, könnyű szerrel igen szép összeget
gyűjthetnek össze.

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDEN EDMUND.

(6.)

A csónakban ülő férfiak ezután hallgatagon fegyverüket vették magukhoz.

Mind közelebről hallatszottak az evezőcsapások, a csónak valószínűleg feléjük tartott.

Bob intésére lefeküdtek, készen tartva fegyverüket a lövésre.

Most már emberi hangot is hallottak, amelyek egyre érthetőbbek lettek.

John susogva mondta a másik kettőnek. — Kimegyek a partra, körülnézek.

Atyja helyben hagyta fiának tervét, mire az utóbbi gyorsan, nesztelenül, valóságos macskaügyességgel felkuszott a lejtős parton; ott leheveredett és leskelődött.

Fekhelyéből a lombozaton át tisztán látta a csatorna nagy részét, a mely a szigetet övezte.

Mindegyre közelebről lehetett hallani a kimért, egyenlő evezőcsapást, egyre tisztábban hallatszott a hang s csakhamar a csónak is szemébe tűnt a lesben álló ifjunak.

Erős, nagy csónak volt; hatan eveztek, egy pedig kormányozta a járművet.

Durva népség ült a csónakban, durva beszédük felhallatszott ő hozzá is.

— A vihar hihetőleg sok zsákmányt vetett partra; már úgy vágyódom egy jó adag rumra, akárcsak a szopós gyermek a tejre, — mondta az egyik.

— Te vén korhely, — kiáltott egy másik, — hisz csak tegnap este is teleszívtad magad. Isten tudja, mennyit leöntöttél azon a telhetetlen gégeden.

— Betegség az, Boys, hidd el nekem, betegség, a melynek egyedüli orvossága a valódi jamaika — válaszolt röhögve az első.

— A te átkozott betegséged az oka annak is, hogy oly korán kifogytunk feleslegünkéből; majd legközelebb Ontario vizet fogsz inni, abból majd csak betellesz — szólt az egyik mély hangon.

— Nem bánom, kapitány ur, csak elegendő rumot s czukrot tegyetek bele. Erre a csónakban ülök hahotában törtek ki.

A csónak már elhagyta azon helyet, a hol, Bob s Burns rejtőzött. John is felkelt s zajtalanul a legnagyobb ügyességgel tovakuszott a bokrok között, hogy megnézhesse, merre ment a csónak. Amíg itt bujkált a cserjésben a jármű eltűnt szemei elől.

Bámulatára nem hallotta már az evezők csapásait; ezek hirtelenül félben szakadtak,

csak a férfiak hangja hallatszott oda Johnhoz. Oly közelről hallotta már, hogy lefeküdt a földre és mint a kigyó a hangok felé kuszolt.

— Kíváncsi vagyok, hogy érzi magát főmaggassága — szólt a mély hangú férfi.

— Skroop gyengéd ápoló, — mondá nevetve egy másik, — bizonyára jól bánt a nemes bábbal. Jól ismerem, igen lágy a szíve.

A banditák kaczagása kísérté e szavakat. A hallott hang szerint csak néhány lépésnyire lehettek Johtól.

John nagy óvatosan félretolt néhány galyat s nem csekély ámulatára egy kis kikötőt pillantott meg, melyben több csónak is volt.

A csatorna felőli bejárat nagyon szűk volt; azonfelül vastag gyökerek hidalták át, ezek hézagait föld töltötte ki, melyből sűrű cserjék ágaztak el.

A természet és emberi kéz itt titkos bejáratot s rejtett kikötőt létesített.

John letekintett a kis vízfelületre, melyet köröskörül meredek part határolt, éppen előtte volt a csónak, tisztán láthatta a benne ülőket.

Külsejükről kevés jót lehetett leolvasni. Valamennyi erőteljes alak volt; valóságos akasztófavirágok, ruhájuk rendetlen s rongyos. A csónakban néhány puská hevert, a férfiak öveiben pedig tört s pisztolyt vett észre John.

A vízből lépcsőzet vezetett fel a magasabban fekvő partra. Itt a lépcsők előtt állt meg a rejtélyes csónak, melynek elő részében kisebb csomagok, hordók s zsákok feküdtek.

A kormányos, a ki hihetőleg a banda feje volt, néhány emberrel partra vitette a hordókat s zsákokat, azután a csónakot lazán megkötötték és maguk is partra szállottak.

A férfiak a vezér parancsát követve, keskeny uton tűntek el; az erdőbe vitték a málhát.

Csak most lehetett igazán látni, hogy banditák. Elárulta egész öltözetük.

Piszkos, rongyos ing volt rajtuk, sapkát vagy széles karimájú kalapot hordtak, hajuk hosszú s összekuszált volt; napbarnított arcuk már rég nem látott borotvát, torzonborz szakál fedte, a mely nem kölesönzött nekik valami bizalomteljes külsőt. Némelyik hosszuszáru csizmában járt, más meg indián mokaszint hordott; mindannyiuknál volt kés, tör, pisztoly s puská.

(Folytatása következik.)

CICERO és KOSSUTH.

— Egy db. arannyal jutalmazott pályamunka. —

Irta: Leopold Lajos.

Vizsgáljuk már most ékesszólásukat, azt az eszközt, a melylyel mindketten történelmet csináltak és a melylyel úgy Cicero, mint Kossuth a lehető legválságosabb időben egy-egy nemzet boldogságát mentették meg.

Mind a kettő ügyvéd volt, de csak Cicero tűnt ki a törvényszéki szónoklatok mezején, míg Kossuthot a magyar szabadságért vívott szellemi harcok és véres csaták teljesen elfoglalták. A politikai szónoklat terén azonban egyaránt nagy mindakettő.

Cicero beszédeiben talán inkább megtalálhatjuk a szerkezet formáihoz való szigorú ragaszkodást, mint a Kossuthéiban, de ennek oka könnyen érthető. Az ókorban u. i. a szónokok sokkal inkább ragaszkodtak a szabályokhoz, mint napjainkban.

Azonkívül Ciceronál többnyire csak a bevezetések voltak rögtönzöttek, míg Kossuth majdnem minden beszédét nagy részben ex abrupto mondotta el. — Cicero szónoklatai át meg át vannak hatva a legszentebb honszeretettől. Kijelenti, hogy «csak te élj ő, hazám, én szívesen meghalok érted!» S Kossuth beszédeiben nem találjuk-e meg a honszeretet világitó őrüzének ragyogó fényét? Beszédeikben meg-megcsendül valamely borus sejtetem, hangja, mint, mikor Cicero a senatus oltalmába ajánlja gyermekeit arra az esetre, ha ő elbuknék, vagy mint, mikor Kossuth megrendítő színekkel cseteli Magyarhon borzasztó veszélyét, hogy mindenfelől ellenségek támadtak meg ezt az árva nemzetet. Cicero lefesti, mint látja lelki szemével a menekülő hajadonokat és gyermekeket, a jajgató anyákat, a kiknek alakjai mind-mind megjelentek volna Róma utczáin ha az összeküvés sikerül. Kossuth, a mikor már minden elveszett, ködös Albionból zokogja el bucsuszavát nemzetének, a magyar szabadság romjainak, a gyászoló özvegyeknek, árváknak s a bitófák szerencsétlen áldozatainak. Cicero hallgatósága így sóhajthatott fel: «mily borzasztó lett volna, ha bekövetkezett volna». A rideg angolok pedig hallgatva Kossuth megrendítő szavát, elérzékenyül szívvvel gondolhatták: «mily borzasztó, hogy bekövetkezett! . . .»

Mindketten a szó szoros értelmében uralkodtak a hallgatóságon. Bele tudták magukat fészkelni a közönség szívébe, a lélek zárt ajtait is kitudták nyitni bűvös eloquentiájok hatalmas erejével, varázsával.

A meggyőzés eszköze Ciceronál abban álla-

nak, hogy elmondja a megtámadott összes hibáit, erőszakosan domborítja ki az érdekeket, rámutat a legkisebb rugóra, feltárja a helyzet legaprólékosabb részleteinek okait és következményeit, gunyosan czélozgat, sérteget, egekig emeli pld. Pompeiust és mennyre-földre magasztalja, a kit védeni akar. Kossuth mindig jól megválogatja a meggyőzés eszközeit, rámutat a legfontosabb eseményekre és azok jelentőségére, mindig megmarad a közügy terén, soha személyes czélzásokat nem tesz, néha ugyan a guny fegyverét is használja, de senkit a porba nem sujt és viszont senkit az égig nem emel. (Pld: «József nádor felett tartott emlékbeszéde.»)

Mindketten többnyire in medias res kezdik a beszédet, ha t. i. feltételezhetik, hogy az egész hallgatóság ismeri a tárgyat.

Cicero beszédeiben ellentétben Kossuthéival gyakran akadunk philosophiai fejtegetésekre, pld. a halálról. (A Cat. ellen tart. IV. b.)

Cicero gyakran emlegeti saját érdemeit, igyekszik egyéniségét a lehető legelőnyösebb színbe feltüntetni, dicséri a saját tetteit; Kossuth — soha.

Mindkettőjükénél igen kiváló és elsőrangú szerepet játszott a szív megnyerése és épen ebben a tekintetben különböznek Cicero és Demosthenes, másrészt Kossuth Lajos és Deák Ferencz beszédei. Demosthenes és Deák az igazságnak mindenek felett való erejével törekedtek a hallgatókra hatni, ámbár különösen az utóbbinak beszédeiben, pld. abban a melyet «A lengyelek ügyében» tartott, akárhányszor megzendülnek az érzelm hurjai is. — Cicero és Kossuth a szívet a maga egészében és mélységében törekedtek megnyerni. Sejtették u. i., hogy minden igaz ember lelkében be van vésve az az eszme, a melyet a költő anyja így fejez ki: «ne higly oly gondolatban, melynek szíved ellentmond!» Különösen a befejezésben — (a régi szónoki szabályok az érzelmgerjesztést a befejezésbe helyezik) — tör ki náluk az indulatok és érzelmek egész árja, de míg Ciceronál ez a kitörés sokszor csendesen, a maga medrében történik, addig Kossuthnál hatalmasan züg-büg az érzések árja a beszéd végén magával ragadva mindent. Náluk az érzelmek ezen áradata gyakran hatalmas, áhitatos fohász a halhatatlan istenekhez, majd a bizodalom, a remény és hit rendületlen hangján nyilatkozik meg, majd buzdítás a küzdelemre, majd a harag megrázó, villámesapáshoz hasonló kitörése

majd annak a megnyugtató, felemelő érzésnek biztos kifejezése, hogy «mienk az igazság!» — Mindaketten szeretik és sokszor alkalmazzák a felkiáltásokat, kérdéseket és bájos, vagy megragadó hasonlatokat. — «Quo usque taudem abutere patientia nostra?» kérde Cicero. «A haza van veszélyben!» kiált fel Kossuth. Remek stylusukban egyik gyönyörű kép a másikat váltja fel! Cicero az összes nemzetek védőbástyájának és szemefényének mondja Rómát, Kossuth lelkenek úgy tetszik, mintha a magyar követek «mint egy ember» álltak volna fel a haza megmentése érdekében.

A consul és a nagy kormányzó egyaránt a természetesnek voltak hívei. Ha sirt a lelkök, akkor sirtak ők maguk is, ha bizott a szívök, akkor a bizodalom hangján szóltak. Ha vannak egyes helyek például a «Philippikák»-ban, vagy Kossuth némely szónoklatában, a melyek nem természetesek, nem őszinték, hanem erőltettek, mesterkéltek, bizonyos, hogy azok a helyek nem is képesek sem meggyőzni, sem megindítani bennünket. Hogy azonban ilyen helyekre úgy Cicero-, mint Kossuthnál csak elvétve akadunk, azt bizonyítja az a mély és örök hatás, a melyet a legnagyobb consul és a legnagyobb magyar néptribun az emberiségre gyakoroltak és a melynek következménye, hogy Cicero-t és Kossuthot minden idők legkimagaslóbb alakjai közé soroljuk.

A mi már most államférfiúi jellemöket illeti, kétségtelen, hogy Cicero nem volt határozott jellem, sokszor kapkodott, habozott és ingadozott. Viszont Kossuthnak is nem egy politikai hibát róhat fel az utókor, mert hisz nincs ember tévedés nélkül: errare humanum est. De úgy M. Tullius Cicero, mint Kossuth Lajos hibáit feledteti önzetlen, mélyen érzett és magasan szárnyaló, rendíthetetlen honszeretetök. Ez a végtelen honszeretet, a mely az össze-szurkált Cicero utra kelő lelkét az enyhülés szárnyaival betakarta és a melynek áldó Géniusza ráborult a turini aggastyán haláltusában vívódó testére, ez a határtalan honszeretet teszi első sorban fényessé e két nagy ember pályáját.

Sok tekintetben hasonlítanak és számos dologban eltérnek. De mintha a hasonló vonások felülmulnának az ellentéteket! . . .

Két kor, két nemzet, két népesalád szülőttei voltak és mégis egy gyönyörű világban egyesültek mindaketten: a szellem örök, soha el nem muló világában . . .

Ha két Italiába sodorna valaha az élet, vagy ha áldón borulunk le a kerepesi-uti temetőben arra a megszentelt sírra, jusson eszünkbe a mind a ketjükre oly nagyon ráillő Shakspeare-i ige:

„Ez férfi volt!”

(Vége.)

Jelentés a „Tanulók Lapja” irodalmi pályázatának eredményéről.

2. A beérkezett négy eredeti elbeszélés közül figyelemre méltó csak kettő volt: «A pályamunka» és «A barátság hatalma» címűek. Különös kiemelni valót egyiken sem találunk, mindazon által, mivel aránylag «A barátság hatalma» című a beérkezett dolgozatok közül a legjobb, az 1 arany jutalmat annak ítéljük. Szerzője: Kún Béla hódmezővásárhelyi főgymn. 8. oszt. tan.

3. Az eredeti költeményre beküldött pályamunkák közül a «Kossuth emlékezete» című figyelemre méltó tehetség munkája, de látszik, hogy szerzője inkább a formai, mint a tartalmi szépségre törekedett s az utóbbit feláldozta az előbbinek. Odát ír, de nem tud fenséges lenni. Az «Álmos és Béla» cz. balladaszerű költeményben szerzője sokat küzd a formával, s éppen a vers balladaszerűsége teszi őt néhol érthetetlenné. «A reményhez» cz. költemény szintelen, üres, tartalmatlan munka; van benne egy szó, mely különösen hangzik. Ez a «létel»

A szerző azért áldja a reményt, mert az vezérli a pályája terhes útján s «a lételnek véges tengerén.» A «Karácsonyi történet» cz. vers tartalma az, hogy egy diák a karácsonyi szünidőre haza akarván menni, kimegy a vasuti állomásra, de a vonat elmegy előle. Neki vág az erdőnek, bele esik a hóba s megfagy. Atyja eléje megy kocsin, de csak halva találja meg. Verselése teljesen gyakorlatlan kézre vall. «A hős» és «Barátom emlékére» című versek egészen gyarlók. «Az ifjú kor» cz. vers elég ügyes, de egypár furesaság egészen ellaposítja. Épen ilyen a «Tavaszi karczolat» című is, a mely szintelen, tartalmatlan, kis rímelés. Figyelemre méltó azonban a «Téli estén» cz. vers, meleg érzése egyszerű, de szívhez szóló hanja a közlés mértékét megütik. A «Juhász bojtár» költői elbeszélés hat énekben, inkább a szerző rendkívüli szorgalmáról, mint alakító s költői tehetségéről, s már terjedelménél fogva sem alkalmas a lapunkba való közlésre. Szerzőjé-

vel külön fogjuk közölni kritikánkat levél útján. Valamennyi közül ki emelkedik e három vers. A *Vigasz*, *Kálmán* és *Kapisztrán jóslata*. Az elsőben a sok érzés, kevés páthosz, egyszerű hang, ügyes verselés, azonnal fölkeltek a figyelmet. Szerzője szépen, ügyesen versel, s versében van a gondolat is. A másik kettő balladaszerű költemény s majdnem egyenlően küzd a jutalomért. Mind a kettő történeti tárgy, mind a kettő feldolgozása egyformán sikerült. Mivel azonban a «Kálmán» szerzője részére a *Vigasz* cz. sikerült költemény is előnyösen bilenti a mérleget, a jutalmat a *Kálmán* című

5. Az amateur fotografiák közül legsikerültebb a *Dunai malom* című, miért is a kitűzött jutalmat a beküldőnek László Albertnek íteltük, s azt meg is kapja, ha a szerkesztőségben jelentkezik. Dicsérettel kitüntettük: *A szonjas déakok* cz. képet, szerzője: *Párkányi* Lajos keszthelyi főgymn. tanuló. Ezekon kívül közölni fogjuk a többi beküldött csinos fotografiákat is, melyek közt igen szép tiszták Blumschein Tivadar esztergomi képei. Kissé homályosabb *Schneider* Sándor budapesti I. ker. 4. oszt. tanuló Női arcképe.

6. Fordítás három érkezett: *A levágott kéz*, s

költemény szerzőjének Schier Aladár bpesti. ref. főgymn. 8. oszt. tanulónak íteltük oda, míg a *Kapisztrán jóslata* cz. munka szerzőjét dicsérettel tüntetjük ki. Szerzője: *Hlavatsék* Béla selmeczbányai lyc. 8. o. t. A *Vigasz* szerzője szintén Schier Aladár.

4. A *fejtörő kérdésekre* egyetlen jó pályamunkát sem kaptunk. Egyesek egyik-másik kérdést szépen kidolgozták, de úgy összeállítva egy sem érkezett, hogy azt eredeti formájában közölhetnénk. Mi a beküldött kérdésekből magunk állítottunk össze egyet s azt a mai számunkban közöljük is.

az *Aranycsináló* s a *Ritka betörő*. Az előbbi Klein József győri főrealisk. tanuló fordította, az utóbbit *Rosenthal* Ferencz, a harmadikat *Körösy* Pál. Jutalomra méltónak azonban egyiket sem találtuk, miért is a jutalmat nem adhatjuk ki.

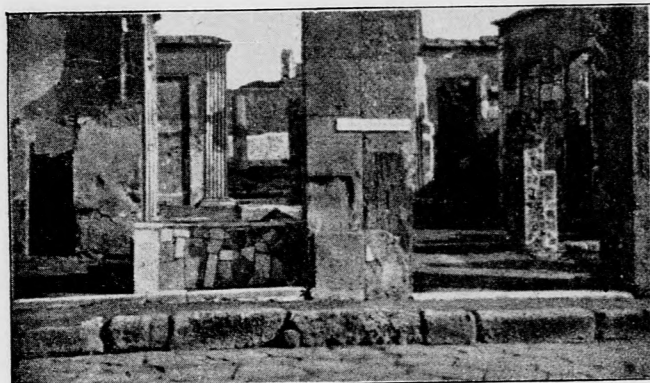
Különbö is egyik sem olyan, hogy vagy a tárgy érdekessége, vagy a fordítás zamatosága miatt ki volna emelhető. Közlésre azonban esetleg mind a három alkalmas.

A legközelebbi irodalmi pályázatok teteleit lapunk márczius 1-én megjelenő számában fogjuk közölni.

Egy 1800 éves városról.

Irta: Dr. SZÉKELY ISTVÁN.

(6.)

Pompei. Cassa di Salustio.

Túlságos igényeket kellene támasztanom kedves olvasóim türelme iránt, ha e helyen még a konyhaszerekről, fazekakról, serpenyőkről, kannákról, dézsákról, tálak, tányérok, poharakról és hasonlókra akarnék beszélni és így inkább áttérek a köznapi élet bemutatására, melyet igen érdekesen világítanak meg mindenféle karczolatok és firkák, melyeket a romok között és a romokon leltek.

A pompeii utcának egyik jellemző saját-sága ugyanis oly intézmény, a melyet a legtöbben korunk szüleményének tartunk, de a mint a fennmaradt emlékek tényeg bizonyítják, az régi római találmány, értem: az utcai hirdetési táblát, vagy a mint a rómaiak nevezték: album; magyarul: fehér, mert a hirdetéseknek szánt fal fehérre volt mázolja. Hirdetéseit kiki saját szép- és helyesírásával rajzolta vagy mázolta oda. Egyébiránt tudvalevő dolog, hogy korunk is gyűjteményeknek szánt könyveket a római szóval: albumoknak nevez. Nem lesz talán felesleges e helyett egyikét-másikat felemlíteni azon hirdetéseknek, a melyek a nyilvános és magánélet nem egy jelenetét találóbban festik, hosszadalmas értékezéseknél.

A nyilvános életre vonatkozó feliratok többnyire választásokról szólanak; X ajánlja Y-t ilyen meg olyan városi tisztségre, mert olyan embernek ismeri, ki jogban kiválóan jártas; ilyen feliratokról azt is tanulhatjuk, a mi a mi választásainknál nem divik, hogy pl. egy Valentinus nevű iparos inasával együtt (!) ajánlja egy másik polgártársát városi tisztviselőre, hogy egy labdázó klubnak a tagja

felhívja társait, hogy vele szavazzanak valamely jelöltre. Ilyen nyilvános albumok a firkáló mánia mellett hamar megteltek s így új helyről olyatén módon gondoskodtak, hogy az irást egyszerűen bemázolták és újat festettek reá: ezáltal azt nyeri az utókor, hogy a sok rétegben a falra kent mész, ugyancsak rétegenként leválik és így új meg új feliratok jönnek napvilágra. Az említett politikai irányú feliratok mellé sorakoznak azok, a melyek valami látványosságot hirdetnek. Ilyféle hirdetések különben a város több részén, majdnem szóról-szóra összhangzó szövegben találhatók.

Az egyik pl. így szól: «Ceriushnak bajvívó csapata Pompeiben május 31-én harezolni fog. Allathajszja is lesz bemutatva meg a nagy ponyvát is kifeszítik.» Itt tudvalevőleg nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a római színházak mind plafonnélküliek, s így az előadások és efféle mutatványok szabad ég alatt

Pompei. Casa del Faune.

folynak, úgy hogy a nap forrósága és esőzések ellen csakis egy kifeszített óriási ponyvafedél nyújthatott oltalmat. (Folyt köv.)

A furcsa címér.

— Történeti elbeszélés. —

Irta: SOLYMOSSY SÁNDOR.

kárki mit mond, a nagy kiterjedésű Szalay családok egyik nemes ágának, nagyon furcsa címere van.

A nemesi korona alatt dupla paizs hajlik két oldalra, mind a kettőnek közepén pedig más-más rajz díszel. Az egyik még csak hagyján, érthető, világos, az újabb korból való és ismeretes a története is.

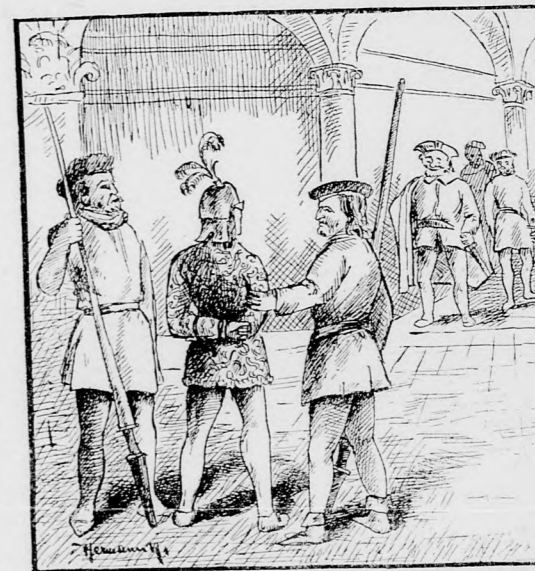
Ezen az ifjabb paizson szárnyával lefelé egy meglőtt postagalamb csüng, melynek nyakában levél látható. Története az, hogy a török háborúk alatt a magyar seregnek egyik legjobb lövője Szalay Balázs uram, a Győr várában szorongó törököknek egy postagalambját hihetetlen magasságból lelőtte. A nyakába kötött levélből aztán az ostromló magyar sereg megtudta a győri törökök végszükségét, a vár gyenge pontjait, ujult erővel neki támadt az erősségnek és kemény utcai harc után bevette. Határtalan öröme gerjedt az ország, mikor e fontos hely megvétele szétvitte a hír. Nagy öröme volt a királynak is, a ki értesülvén, hogy a sikerben a főérdem Szalay Balázs uramat illeti, elismerése jeléül szép dominiumot adott neki s mellé a «győri» praedikátummal a régihez ezt az új címet is.

Szalay Balázs a kapott birtoknál is jobban örült az új címereknek, a régit ugyanis nem igen szerette mutogatni. Boszankodott a rajta látható ostoba rajzon. Mert hát micsoda furcsa címér az olyan a melyiken valami tál féle látható, aztán azon kalapsüveghez hasonló dudorodás, ennek a tetejében meg valami egyenes tárgy, kés vagy micsoda beleütve! Nem lehetett a rajzba semmiféle régi hőstettet belemagyarázni, hogy ezért kapták volna a nemességet.

Szalay Balázs még a nagyapjától, a különös figurának olyan magyarázatát hallotta, hogy az nem egyéb régi módi nemesi kalapnál, a melyeknek alul egyenes, lapos a karimája, abból emelkedik ki a gerezdes süveg, az az egyenes valami meg ott a tetejében nem más, mint ódivatu tollsz. Volt a kalapnak állítólag története is. Ugy esett volna a dolog, hogy Hunyady János hős vezérünk idejében egy Szalay

volt annak a csatlósa. Mikor pedig a rigómezei szerencsétlen csatavesztés után a nagy Hunyadi mint földönfutó, bujdosott és az ellenséges szerb területen ezer veszedelem fenyegette életét, egy alkalommal az ő ismeretes sastollas süvege majdnem árulójává lett. Ekkor a csatlósa, Szalay, süveget cserélt vele, ő tette a fejébe a sastollas csakót, Hunyady meg azt a különös formájú fejfödőt, a mi a címeren látható. Egy völgy szorosban megint rajtuk ütöttek a rác martalócok, Szalayt elfogták és rabul huzellák Belgrádba Brankovics vajda, a Hunyadyk halálos ellensége, színe elébe, míg Hunyady a nagy zavarban elmenekült és szerencsésen átverekedett Magyarországra. Brankovics megmondta embereinek mindjárt, mikor rátekinthet Szalayra:

— No fiaim, megint bakot löttetek. Ezen az az egész ficzón csak a süveg a Hunyadié!

Hanem azért becsukatta Szalayt, a ki szegény soká sinylett rabkenyéren, míg Hunyady egyszer kiváltotta és nemességet eszközölt ki számára. — Úgy bizony, fejezte be rendesen Szalay Balázs uram az épületes történetét, — az ősem nélkül sose lett volna János apánkból nagy hős, Mátyás király se jut a trónra, Isten tudja, hogyan fordul nélküle az egész ország sorsa! Ezt a történetet később az ivadékaik is úgy mondogatták el napjainkig. El is hitte nekik

mindenki. Hanem akadtak legujabban olyan tudós emberek, a kik a czimerek tanulmányozásával foglalkoznak. Ezek a tudós urak sok hasznot hajtanak a tudománynak, csak annyiban kellemetlen emberek, hogy nem hisznek el minden mesét. A Szalayék czimerére is kimondták, hogy az ugyan sose származott a Hunyadiak korából, már a formája is más, meg aztán abban az időben sokféle süveget viseltek az emberek, de olyat, a milyen a paizson van, nem. Tehát a süvegcsere egész története puszta mese, az a rajz nem is süveget mutat, hanem egyéb valamit. Hogy mit azt már ők se tudják megmondani.

Ezek között a tudósok között van nekem egy jó ismerősöm, a ki a multkor végre rábukant a titokzatos czimer magyarázatjának nyitására. Elmondta nekem, én pedig tovább adom szép hegedűszóban.

Nem utolsó dolog, aztán a ki akar, tanulhat is belőle.

Az a rajz csakugyan nem süveg akar lenni, hanem . . . hanem *egy tál pástétom*, a melyikbe fölül kés van beleütve. Micsoda hőstettet vihett hát a Szalayak ezen ágának őse végbe?

Nemcsak mi vagyunk arra kíváncsiak, hanem negyedfélszáz esztendővel ezelőtt a nemes urak is, a kik bámulva láttak ilyen czimeres ujnemest soraik közt.

A ki ugyanis az akkori időben Budavárban a széles Mindszent utcában végigment, ha sorra megcsodálta a Ráskay, Országh, Bebek, Petrovics, Thurzó és Batthyáni családok ékes házeit, melyek kapuik fölött kifaragott czimerekkel, az ablakon erős vaskosarokkal díszítve, már messziről elárulták gazdáik előkelő származását, — mondom aki ezeket megcsodálva tovább haladt az éjszaki körbástya irányában, bizonyosan nagyott nézett, mikor az egyik emeletes ház kapuja fölött vasrudon lógó táblát vett észre. Hogyan kerül a zászlós urak ez utcájába fogadó! Ha legalább «Hollós Mátyáshoz» vagy a »Két kék griffmadárhoz», vagy más eféle czime lett volna. De nem!

Azon a szélnyikorgatta pléhtáblán, szögletes, aranyos betűkkel tisztán olvasható módra fel volt pingálva:

Nemzetes Szalai Hajagos Lőrincz szállója a Nagy pástétomhoz.

Azok számára pedig, kiknek az Uristen nem adott módott az olvasás szép mesterségének elsajátítására, a felírás alatt régi festékekkel rengeteg tál pástétom, meg egy czifra nyelvű, felpengéig beleütött kés adott kellő magyarazatot.

Ez a fogadó valamikor más helyen állt, a

csöcselék nép lakta olasz ucczán, czime is más volt. Hanem mikor Hajagos Lőrincz uram alatt a szállót az a nagy tisztesség érte, hogy gazdája nemes ember lett, megengedettett a városi tanács határozata értelmében, miszerint helyét áttehesse a nemesség lakta Mindszent-utczába.

A Budára ránduló urak meg is oroltak miatta. Már micsoda dolog az! prédikátumos ember, aztán csaplár módra keresi össze a betevő falatra valót! Végre egyik másik titokba avatott ismerősük megsugta nekik, hogy mint áll a dolog voltaképen. A bosszus urak jót nevetek rajta.

A nemessé avatás története így esett!

Hajagos Lőrincz nemzeti uramnak még az édes apja, hajszállal sem volt külön polgár-ember a czéhbéli mesterek bármelyikénél, lévén ő a híres sujtásos déczbundák művészi készítője, azonfelül az alváros hivatalos főbaktere. Mikor pedig a derék szücsmester hátat fordított ennek a siralmas árnyékvilágnak, a Lőrincz gyerekekre annyit hagyott, a miből nem lett volna nehéz — éhenhalni!

A Lőrincz gyerek azonban eziránt nem érezvén magában hajlandóságot, elszegődött Csörge Vendel polgárnak olasz-utcai nagyszállójába csaposnak. Itt aztán az ügyes legénynek hamar felvitte Isten a dolgát. Nemesak Vendel gazdának tetszett meg a fürge fiu, hanem a Juczi leányasszony is rajta felejtette a szemét s idő múlva olyan helyre pár lett belőlük, hogy Buda várában, — pedig ez nagy szó! — nem volt hozzájuk fogható, deli házaspár.

Az öreg Csörge Vendel is egy nap csak azt mondta, hogy ő meghal. Nem akarta látni a magyarnak keserves romlását, ő, a ki Mátyás udvarát csodálhatta s büszkén dobogott a szíve ha látta, miként esődül ide a sok német, francia, olasz főnemesség látni és tanulni a nagy fejedelemtől. Minek is éljen ő már tovább! — A szálló jó kézen van, a világ rossz útra fordult, menjünk aludni! Mivel pedig mindig szavának álló ember vala, most sem maradt hazugságban, meghalt. — Ilyképen jutott Hajagos Lőrincz felesége révén a nagyszálló birtokába.

Idő multán meggyarapodott szépen. Mikor Szapolyai vagy Bakacs érsek feljött Budára Ulászló királyhoz, a sok cselédség, csatlós, lovasz rendesen nála kapott szállást, jó konyhája volt, tiszta és rendes házat felkeresték tisztos polgárok is, a nagy urak cselédeikért fizettek csengő, fényes arannyal. — Végére már terhesnek is találta Hajagos uram a sok foglaltságot s naponta kérte a szent szüzet, az ország patronáját, egy kis békés, zajtalan idő-

Az ezredéves kiállításról. — József főherceg pavillonja.

ért. Ez aztán bekövetkezett. Megjött volna kéretlenül is.

A várbeli nép sok mindenről kezdett sügnibügni. Az ilyen mendemondákban ugyan kevés igaz szokott lenni, de hát annyi mégis lehetett a dologban, hogy Ulászló királynak nagyon megcsökkenhetett a tekintélye. Nem jártak többé kedvébe a nagyurak, ha birtokra, bányajogra, harminczadra fájt a foguk, hanem kéretlen, szóltan, hire nélkül magukévá tették.

Megcsöndesült a budai vár, kihalt belőle az eddigi élet, elhagytak az utcák, üresek a vásárterek, nem volt az udvarnak többé sem hatalma, sem pénze. Örmény kelmekereskedők, keleti fegyverárúsok, szász vásznasok elkerültek Lippára Balasák udvarházába, Husztra Batthyányi Orbánhoz, Kolozsvárra Szapolyai János uram színe elé, mindenütt többet vettek, bővebben fizettek, nagyobb urak voltak, mint Budán a királyi székhelyen.

Ha ő felsége reggelenként kíséretével a végigment az Olasz-ucczán a templom felé misét hallgatni, bizony senki meg nem csodálta, ha hébe-korba megsüvegelték is, inkább szánakozó tisztesség volt az, mint szívből jövő lelkesedés.

Nagyon komoly, szomorú ember volt Ulászló, csöndes, szóltan, beteges, csak olyankor volt vidámabb ha karonfogva vezette misére a szép, fiatal királynét. — Kisérete is napról napra silányodott, olvadt, mint a tavaszi hó. Utoljára már alig ment vele több négy testőrnél, meg néhány fiatal, pálczás kamarásnál. — Szerelmes atyám! de igaza is volt Csörge Vendelnek, mikor nem akarta ezt a szomorúságot látni. A nagy, gazdag, erős Magyarországnak fölkent koronás királya úgy jár fővárosának utcáin, mint egy szegény vándor, messze, idegen földön. Hova lett az a káprázatos pompa, az az ezertorku éljenriadal, mely az előd alatt, Hollós Mátyás idejében, a fényes uralkodót nyomon követte! De le is szállt a magyarok ragyogó napja, de el is törpült ez a büszke, délczeg faj, hogy ezt így el tudta tűrni!

Bizony nem egyébért küldte el szolgálát szegény Ulászló, csak épen azért, mert nem volt miből havipénzüket fizetni.

Hajagos Lőrincz minden nap látta a királyt templomba menet. Ott haladtak el a nagyszálló előtt s ha nem volt vak, észre kellett venni a gyászos változást. — A menet gyakorta megállt, mert a királyt elfogta fullasztó köhögése; sovány, szomorú arca eltorzult, olyan gyöngén, beesett szemekkel fogadta az elmenők köszön-

tését, hogy Lőrincz ur híres, jó kedve sokáig nem tudott szomorúságán felülkerekedni.

... a királyt elfogta fullasztó köhögése ...

S ez az állapot csak nem akart jobbra fordulni, sőt még nagyobb baj váltotta fel. A Nagypástétom gazdájának szomorúsága ijedségbe csapott át. Egyszer csak elmaradtak a király reggeli sétái. A fejedelem nem ment szokott templomába többé, egyebütt se látták a városban, be volt zárkózva Mátyás király csillogó palotájába.

Ez a palota, hej! ... ez a palota nagyon szép lehetett még azelőtt tisztes székkel, mikor sok, fényes cselédségtől zsongott, zászlós országnagyok sarkantyus eszímái, vitéz hadfiak kardja csörgött a lépcsőház márvány fokain, mikor audienciás napokon a trónterem tarkálott, Mátyás király körül a külföldi méltóságok hazai daliák gazdag öltözékétől, estélyeken olasz zenészek mulattatták, tudós humanisták szórakoztatták a vendégsereget ... De bezzeg most! A tágas csarnokok, az aranydiszítéssal termetek olyan némák, elhagytak, ha valaki végigmegy a tükörsima mozaik padlókon, lépései olyan különösen kongnak át a termeken. Az ilyen kihalt pompa sokkal leverőbb, szomorítóbb, mint a szegény munkás lakása, akármily csendes is ez.

(Folyt köv.)

Br. Eötvös „Búcsu“-ja.

— Poetikai analízis. —

(4.)

Ily gondolatokból, ily elmélkedésből származott azon profétai ihletség, melynek hatása alatt a fájdalom maradandóságát vigasztaló, felemelő, bátorító és erősítő felkiáltással mondja ki:

«S nem vesztet el, míg az ezüst Dunának
Nagy tükörén egy honfiszem pihen,
S magyar lakik a parton, s a hazának
Csak egy romlatlan gyermeke leszen»;

Most már tiszta a küzdőtér, most már tisztán áll előttünk a költő belvilága.

Egy nagy eszmét látunk diadalmaskodni: a szellem győzelmét az anyag fölött, a halhatatlan fölénységét az enyésző fölött.

A mit a költő a következő két sorban:

«Buda-, Mohács-, Nándornál elfutó
Tán honom könyve vagy te nagy folyó?»

kifejez, — az csak ismétlése, felelevenítése az előbbi szakokban méltatott érzelmeinek és gondolatainak. De nem pleonasmus ez, hanem a gondolatoknak elragadó fönsége, mely mindenkit lebilincsel ...

... Mult, jelen, visszaemlékezés, mely fájdalom, hazaszeretett, nemes lélek, őszinteség, bensőség képezik e két sor gazdag tartalmát.

A költő most már nem elmélkedik, nem tör ki jajszavakban, nem hullat fájdalom-könyvet; és azért érez, érez őszintén, igazán. Hasonlít most a költő szíve a tengerhez, mely csendes, — de mély.

A nap lenyugvása előtt vissza-visszaveti fény sugarait a csendes vidékre, melyet előbb megvilágított: a költő is, mielőtt kedves tárgyától, eszményképétől végleg elbucsznának, — égő szívét hagyja nagy szeretetének, részvétének, őszinteségének záloga, biztositéka gyanánt, s egyszersmind vigasztalásul is a napjait néma bánat s nehéz keservek közt töltő s gyászoló özvegyként könyező édes anyának.

Lángoló szeretetének bizonyosságai ezen szavak

«S oh én szeretlek néma bánatodban,
Hazám szeretlek könyeid között,
Egön szeretlek özvegy fátyolodban,
Nehéz keserved melybe öltözött»;

Mily szépen, mintegy kézen fogva vezet vissza bennünket a költő ezen háromszor ismételt «szeretlek szóval oda, honnan kiindultunk: ama háromsághoz, melynek mindjárt kezdetben háromszoros «Istenhozzádot» mondott.

Szívének kertjéből a szeretet érzelmének virágát hozta elő, mely a fiú kegyelet harmatcseppeinek üdítő hatása alatt folyton virít, folyton illatozik. — A hálás indulat tölti most be a költő egész valóját; s egyuttal a haza kemény sorsának jobbrafordultához kötött remény vigasztaló gondolatát is hozákapcsolja hű ragaszkodásának oly lelkesedéssel és meggyőződéssel kifejezett érzelmeihez, midőn így szól:

«Bájlón mosolyogsz, mert bár sorsod kemény:
Él még a sir felett is egy remény.»

A költeményt végre egy, utolsó «Isten hozzáddal» zárja be, melyet már bővebben méltatni itt azért nem szükséges, — mert az ezen, néhány szóban letett mély értelem és érzelem ugyanaz, mi az óda kezdetén értéke szerint kellőleg méltatva volt.

Itt csak azt jegyezhetjük meg, hogy ezen ismétlés a szerkezet szépségén kívül az érzelmei hűségének feltüntetője.

A költő könnyei idegen földre hullanak, az égre tekint fel, — s a hazának minden magyar által epedve várt boldogságáért esdő szózatot küldve a nemzetek sorsát intéző égi hatalom trónjára elé, a válaszfájdalma első kitörésének ismétlése után egyedüli kívánatát, óhajtását, kísérő fájdalmát és reményét az érzelemreható alakzatok azon fajával fejezi ki, melyet mi imának nevezünk.

Szive újra megdobban, ajka megnyílik; mire bucsuját a nemzetek Atyjához intézett érzeny könyörgéssel zárja be:

«Ha visszatérek, boldogulva, hon,
Hadd lássam népedet virányidon.»

... A költő letette lantját, lelke megkönynyebült; hiszen a fájdalom enyhülni szokott, ha rokon érő keblek előtt kisírjuk magunkat.

Nekünk, kik felemelkedünk a költőhöz s vele együtt könyeztünk, lelkesedtünk s imádkoztunk, szép és hasznos foglalkozás jutott osztályrészünkül a behatóbb elmélkedéssel, — az előre törekvő ifjúság és figyelmes olvasó pedig szent lelkesedést merithetett az iránt, a mi szép, a mi jó, a mi nemes, a mi magasztos és fönséges, a mi nemzeti; ezen felül pedig ösztönyt kaphatott ily irányú foglalkozásra, mely igazán szellemképző, igazán lélekemelő. Sz. K.

(Vége.)

FEBRUARIUS.

— A Tanulók Lapja számára írta: Gál Kálmán. —

Az év 12 hónapja között a legrövidebb, de az egyes napjaihoz fűződő események miatt a legnevezetesebbek egyike úgy az ó, mint az újabb korban.

Magyar neve: Bőjtelő hava és onnan ered, hogy a keresztényvilág husvéti nagy (40 napos) bőjtje e hónapban kezdődik. Latin neve februare (purgare et lustrare) szóból származik. Februus tiszteletére ugyanis, a kit etrusk származásu, alvilági istennek és Dis paternek is mondtak és a ki később önálló istenség lett, az év ezen utolsó hónapjában tisztító és engesztelő ünnepet szenteltek. Ezen ünnep a holtakra nézve engesztelő, az élőkre nézve tisztító hatással bírt. Utolsó hónap volt az évben, mert a Numa-féle kalendárium rendezéskor Januárius és Februárius hónapot az évhez függesztették; a mai két első hónap tehát eredetileg utolsó volt. Ehhez csatolták volt a szökőnapot is, a mi a Juliani és Gergely-féle naptárba is átment. Eredetileg 29 napos hónap volt, azonban ma is 28 nappól és csak a szökőévben, a milyen a jelenlegi 1896. év, áll 29 nappól.

Első nevezetes napja Gyertyaszentelő Boldogasszony, vagyis Szűz Mária tisztulásának ünnepe 2-án van. E napon az egyház mise előtt gyertyákat szentel, (különben az egyház még Balázs napján, 3-án és virágvasárnap előtti szombaton is szentel gyertyát), a mivel az üdvözítőt jelképezik, a kit az ősz Simeon a templomban való bemutatásánál a világ világosságának nevezett. A görög egyház kezdett először ünnepelni e papon a VI. sz.-ban, mikor Justinián császár elrendelte, hogy a Konstantinápolyban kiűtött ragály megszüntetésére e napot ünnepeljék meg. A nyugati egyházba aztán I. Gelázius pápa vette át a Lupercalia ünnepének megszüntetése végett.

Faunus t. i. (melléknéven: Lupercus) laurentumi király és Saturnus unokája volt, a ki országát vallásos intézményekkel gazdagította és alattvalóit földművelésre, baromtenyésztésre, tanította. Ő oltalmazta a nyájakat is, egyuttal jósló és kárörvendő erdei szellem is volt. Ősi kultusza volt a palatinusi Lupercallal együtt februárius 15-én és 13-án, napjai pedig a lupercusok. A római költők később Pan-nal azonosították. Ezen pogány isten ünnepét helyettesítette tehát a pápa a febr. 2-ára tett ünneppel.

Napjainkban is tartja magát az a néphit,

hogy e napon a téli álmát alvó medve kijön a barlangjából és ha enyhe idő van, ismét bemegy s másik oldalára fekvé tovább alszik, mert bizonyos, hogy még csak ezután jön a szigorú tél; ha pedig hideg van, künn marad, mert utána megenyhül az idő.

Februárius 5-ike (K. e. 2) a rómaiak történetében azért érdemel említést, mert Augustus császár hatalma tetőpontján levén, a néptől és senatustól e napon a haza atyjának (Pater patriae) nevezetett. — Öt nappal később, vagyis februárius 10-én Favonius megjelenésével kezdődött a rómaiak számítása szerint a tavasz. Faunus tisztelete 13-án volt, de e nap azért is emlékezetes, mert Ovidius szerint:

Haec fuit illa dies, in qua Veientibus arvis,
Ter centum Fabii, ter cecidere duo.

A Veji ellen folytatott háboru alkalmává ugyanis a Fabiusok, e hatalmas nemzetség azt kérték a Senatustól, hogy Veji ellen engedjék őket harcra szállni; e régi ellenségek ellen saját erejükből és költségükön szándékoznak harcolni, hiszen Veji ellen ugyanis nem annyira nagy, mint kitaró sereg kell s ők biztosítják a Senatust, hogy a római névnek dicsőséget szereznek. A Cremera folyó mellett aztán a Fabiusok (477. Kr. e.) 306 férfi sarja dicsően esett el a hazáért; csak egy maradt közülök életben, a kitől később a híres Fabius Cunctator származott.

Bálint napja (14-ike) Európa nyugati országaiban nevezetes. Régi szokás t. i., hogy a fiatal lányok és legények azokat a más nembeli ismerősüket, a kinek nevét — hitük szerint — a végzet, a fatum erre kijelölte, vagy a kivel reggel először találkozni: Valentin v. Valentine néven szólítják, megajándékozzák s egy évig különös figyelemben részesítik, mint egy jegyesüknek tekintik. Erről emlékezik meg Shakespeare is egyik darabjában, mikor azt mondja: «Holnap Szent Bálint napja lesz» stb. — Febr. 15-én a nap a vízöntő jegyéből a halak jegyébe lépett.

Az ezután következő napokra esett és esik korunkban is gyakran a farsang néhány utolsó napja, a vigság, multságok időszeke. Azt már említettük, hogy Vizkereszt vagy Epiphania nap után kezdődik. Rómában csak a hamvazó szerdát megelőző 11 napot hívják farsangnak, vagy latinosan: karnevalnak (Carnevale! = hús, Isten veled, vagy a közép latin: carne leva-

men = hústól való tartózkodás!) De bármikor ünnepelik is a farsangot, a vigalmak, tréfák, bolondságok húshagyó kedden érik el tetőpontjukat. Az ó-kori Rómában a Saturnalia ünnepből fejlődött, melyeket a keresztény egyház a nép tudatából nem tudott kitörölni s ezért e pogány ünnepeket keresztényszínezetűvé tette. Az olasz és különösen a velencei karneval ma is igen híres népnépnep. Hajdanában nemesak álarozos menetekből, virágzórából és egyéb ilyen ünnepekből állott, hanem a római löversenyeiről, a velencei állatviadalairól is híres volt. Ezek miatt a tréfás menetek és e napokon rendezett s eltűnt pajkosságok miatt a húshagyó-kedd egyenlő a bolondok keddeje elnevezéssel is. (Stultorum festa.)

Ismeretesek mindazon ünnepélyességek, melyeket nálunk is rendeznek e napon. Színelőadások, álarozos multságok, egyesületek és magánosok estélyei, melyekről elmaradhatatlan a farsangi fánk is, hiszen másnap már hamvazó szerda van, a mi a 40 napi bőjt kezdetét jelenti, elég alkalmat nyujtanak a mulatozásra. Hamvazó szerdán a pap hamut szentel és a hamuval a hívek homlokát keresztalakban megjelöli, mondván: Emlékezzél meg ember, hogy por vagy és porrá léssz (Memento mori.) Ezen egyházi szertartásnak eredete szintén az ősi egyházban van. A nyilvános bűnösök fejére ugyanis a püspök hamut hintett s felhívta őket, hogy bánják meg bűneiket. Az ilyen bű-

nösökköz aztán később más buzgó keresztények is csatlakoztak, meghamvaztatták magukat és az 1091. beneventi zsinat e szertartást kötelezővé tette.

Februárius 21-én a régi rómaiaknál Feralia, vagyis halottak ünnepe volt; 23-án Terminus tiszteletére a Terminalia-t ünnepelték; 24-én pedig Regifugium volt, Tarquinius Superbus király elűzetésének emlékére. Ezzel a nappal az év be is végződött.

Az újkor történetében egyik legnevezetesebb esemény, a februári forradalom emléke fűződik e naphoz. Ez ama fölkelés, mely Párisban 1848-ban febr. 24-én tört ki és Lajos Fülöp trónját megdöntötte és a köztársasági államformát léptette életbe.

Ezután van Mátyás (jégtörő) napja, melyről azt tartja a néphit, hogy ha eddig nagy hideg és jég volt, e napon a jég megtörik, olvad és enyhe idő lesz utána; ha pedig előtte volt enyhe, e nap megfagyasztja és még tartós hideg lesz. Február 26-át végre egy ránk nézve kiváló fontosságú esemény tette nevezetessé. 1861. febr. 26-án az egész miniszteriumtól is aláírt császári pápens jelent meg, a mely egyebek mellett alaptörvényt alkotott a birodalom képviselőit nézve és ez a februári pápens név alatt ismeretes.

Ime csak röviden felsorolva, mennyi nevezetessége van ennek az év legrövidebb hónapjának.

K Á L M Á N.

— Jutalmazott költemény. —

Jelige: „Nyerni, vagy nem nyerni!
Ez itt a kérdés!”

Ül Kálmán a király széken
«Rám nézve az mégis szegyen,
A vizsályt hogy meg nem tudom szüntetni!
Álmost kell itt, őt kell, őt kell
Kegyetlenül büntetni!»

Száll a hirnök gyors lovával,
Ítéletet visz magával.
Hajtsuk végre először a gyermekem,
Büntetése apjának hogy
Kétszer olyan nagy legyen.

Mindörökre vak a gyermek,
Csak a helye van a szemnek.
«Édes apám, jó apám gyujts világot,
Nem láthatlak sem tégedet,
Sem ezt a szép világot.»

Odarohan a fiáig,
Sir, de nem sirhat sokáig,
«Sujtson le a hatalmas ég haragja,
Kálmán, Kálmán ezt a tetted
Boszulatlan ne hagyja!»

«Apám, apám, nem jön végre
Hajnal eme setétségre?»
«Kálmán, Kálmán, nem elég, hogy szenvedek
Mért sujtotad mért sujtotad
Az ártatlan gyermeket?»

Ül Kálmán a király széken
Szunnyadozik mélyen, mélyen.
De felriad, színe válik fehérre,
Odatpad két kezével
Odatpad szemére

«Hah! Hah! ott, ott a vak rémek
Szemet kérnek, szemet kérnek?»
«Hogy adhatnék, hogy adhatnék én szemet?
Menjete a nagy Istentől,
Jó Isententől kérjete!»

«Ha el tudtad egykor venni
Tudj helyébe mást is tenni!»
«Távozzatok, távozzatok, kegyelem!»
«Könyörültél egykor ugy-é
Az ártatlan gyermekeken!»

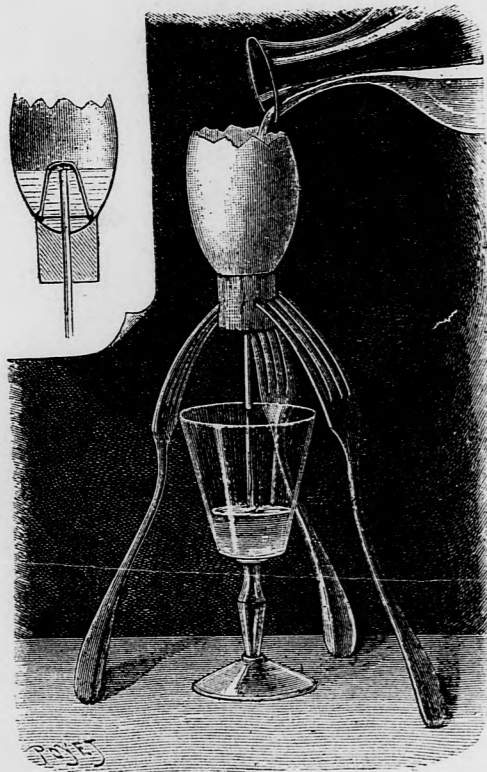
Térdre esik Kálmán király
Fényes trónja zsámolyinál
De hiába! nem távoznak a rémek.
«Hah! hah! amott jönnek ujra
Szemet kérnek, azt kérnek!»

«Nem látjuk a szép világot
Szálljon reád minden átok!»
Hah nincs tehát ti nálatok kegyelem!?
S ott találták Kálmán királyt
Földre hullva — hidegen.

Schier Aladár.

Fizikai kísérlet.

Megint csak egy üres tojás héjra kezdjük.
Egyik végét jó tágra letördeljük, másik vé-
gére pedig piczike lyukaeskát furunk, s

Tantalus serlege.

ebbe néhány centiméternyire szalmaszálát
tűzünk be, mely a tojásban majdnem olyan

magasra meredjen ki, a milyen magas a gyű-
szű, melyet használni fogunk.

Tudniillik a tojásban gyűszűt borítunk a
szalma szárra, olyképp hogy a szalmaszál a
gyűszű feneké közelébe érjen, de mégis ne
érintse, vagyis egy-két milliméternyi hézag le-
gyen köztük.

A szalmaszál kint levő részét egy du-
gón, melybe megfelelő lyukat furtunk, huz-
zuk keresztül s ez a dugó, a felső részén kel-
lően kimélyítve, egyszersmind tartani fogja a
tojáshéjt. Három villa oldalt a dugóba szurva,
magasan fogja tartani a tojáshéjt, s a dugó
alján kimeredő szalmacső alá poharat helye-
zünk.

Hogy gyarlócska alkotmányunk szilárdul áll-
jon, minden szükséges helyen viasszal ragaszt-
juk össze.

Elkészülvén az egyszerű kis szerkezettel, me-
lyet rajzunkon a baloldali kis ábra keresztmet-
setben igen világosan mutat be, lassacska
vizet töltünk a tojáshéjba. A víz rendes mó-
don emelkedni fog, mignem a gyűszű magas-
ságáig ér.

Ekkor azonban a légnyomás törvényének
engedve, a tojáshéjban levő minden víz a
gyűszű alatti csövecskén át nagy gyorsas-
sággal kifolyik. Ennek megtörténtével a víz-
ömlés természetesen megszűnik, de ha fölülről
tovább töltjük a vizet, a megfelelő magasság-
nál a kiömlés ismétlődik. Ekkép azt az érde-
kes látványt mutathatjuk be, hogy a tojáshéjt
szinig megtölteni nem lehet, más szóval, ily-
képp alkotott serleggel a kezünkben akár meddig
töltenők bele a bort, vagy vizet, mégis szom-
jan halhatnánk.

Tom-Tit.

Többeknek. Az ez évfolyami 1. 2. és 3. számok
a tömegesen belépő új előfizetők miatt teljesen
kifogyott, amiért is a most belépő új előfizetők-
nek csakis a folyó számtól küldhetjük meg a
lapokat.

IRODALOM.

Antifer mester csodálatos kalandjai. Regény irta
Verne Gyula, Franciaából fordította Huszar Imre, kiadta
a Franklin-Társulat. A népszerű francia írónak újabb
művei közül való «Antifer mester» és határozottabban
a legjobbak közé tartozik, melyben a Verne világához
tartozó uti kalandokat vidámság, pompás humor fűzi
össze, s a regény alakjai maguk is lépten nyomon foly-
ton érdeklők és mulattatják a közönséget. Erkölcsi alapja
is van Verne e művének, a kapzsiság mulatságossá té-
tele és megbüntetése. Antifer mester, a nyugalomba
vonult tengerész-kapitány, a félvilágot bejárja, hogy föl-
találjon egy rejtélyes szigetet melyen egy lázadó egyip-
tomi pasa rejtette el kincseit. A pasának menekülése
közben Antifer atyja fontos szolgálatot tett, s végren-
deletében ezért hagyja Antifer családjára kincseit, de
a sziget helyét pontosan nem jelöli meg. A bösz ter-
mészetű Antifer a véghetetlen szelid Trégomain Gildas
nevű barátjával, egy folyóvízi dereglye tulajdonosával
száll hajóra, hogy a szigetet fölhalálják, de a mint nyom-
mozzák, a kincsre igényt tartók száma is egyre növeks-
zik, s a rettenetes türelmetlen Antifernek még házasa-
got is kell igérni egy vén görög hölgynek, hogy a
kincs rejtékhelyét megtudhassa. Az utazó társaság a
legkülönbözőbb természetű emberekből gyűl össze. A
legkitűnőbb köztük Antifer és a becsületes Trégomain,
kik ellentétes voltak mellett is elválhatatlanok. A sok
hányatás vége, hogy végre csakugyan megtalálják a
szigetet, illetőleg csak a helyét mert a szigetet rövid
időre vulkáni kitörés emelte a tenger színe fölé, aztán
megint elsüllyedt. Verne e jeles humoros művét jó for-
ditásban és számos képpel díszítve élvezheti a közön-
ség. A 448 oldalnyi kötet ára 2 frt, vászonba kötve
3 frt 60 kr.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Császár József. —

1. Számtani kérdés:

Melyik szám négyzete és hatszorosa ad összegül
135-öt? (Hodács Ágoston.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik azon városka, mely a Bükk-hegység egyik
gyönyörű völgyében fekszik? Közelében vannak Maria
királyné kedvelt kastélyának romjai. Vas-üveg-és pa-
pirgyárai országos híresek. (Klein, (Kemény) I.)

3. Történelmi kérdés.

Ki volt az a középkori híres hadvezér, a ki a Spa-
nyolországból betörő saraczenok elleni küzdelemben
esett el egy völgyben, s a kit Uhland német költő több
versében megénekelt? Mi a neve azon völgynek, a hol
elesett? (Rigó Ferencz.)

4. Természetrizai kérdés.

Mi a neve azon növénynek, melyet egy svéd bota-
nikusról neveztek el, csinos, töleseralaku, szabálytalan
virágai vannak, álnyökké csoportosulnak, kívül zöld,
belül narancsszínű, de barnával van pettyegtetve?
Amerikában, Chilében, Mexikóban és Peruban fordul
elő. Nálunk is található kertekben és szobákban. (Czett-
ler Rezső.)

5. Irodalmi kérdés.

Hogyan hívják irodalmunk azon jelesét, ki a statis-
tikai irodalom megalapítója? Főmunkatársa volt a
«Sürgönynek», de dolgozott a «Pesti Hírnök»-be is.
1807-ben született s 1876-ban halt meg. (Hodács
Ágoston.)

6. Képtalány.

Horrátovits Istrántól.

A 4-ik számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:
Számtani kérdés: Az a deák négy jelest kapott. Föld-
rajzi kérdés: Hammerfest Norvégiában. Történelmi kér-
dés: Gueschin Bertrand, az angolokkal küzdött s tőlük
a Jó Jánostól elfoglalt birtokok egy részét visszafoglalta.
Természetrizai kérdés: Vénus légyecsapója (Dionea mus-
cipula) azért táplálkozik levelei segítségével, mert gyökér-
zete tökéletlen. Fizikai kérdés: Dawy Hunpry sir. Főleg
a bányászásban használt biztosító lámpa feltalálója.

Helyesen megfejtették: Sztojanovits Pál, Hodács Ágos-
ton, Egresy Árpád, Romeiser Ferencz, Györkö Sándor
Popper Sándor, Brüll Imre, Khon Béla, Kuhnberger
Henrik, Perl Jenő, Madai Gyula, a komáromi sz. Bene-
dek rendi gimnázium 4-dik osztálya, Balla István,
Szentesy Béla, Szilágyi Lajos, Goreczlly Béla, Drégely
István, Hermann Béla, Palugyay Lajos, Legát István,
Terényi István, Tamaskó Lajos, Lajos Ferencz, Rajkó
István, Bölönyi Ferencz, Futó Ferencz, Nyárády Béla,
Silbermann József, Ferencz Zsigmond, Geiszt Antal,
Kovács Alajos, Gróff Béla, Berger Lajos, Bárdos István,
Telek Armin, Steiner Jenő, Bittera Kálmán, Zalai Jenő,
Pető József, Gyulai Dénes, Kazaliczky Ferencz, Orosz
Béla, Balázs Ferencz, Böröndy Béla, Hauptmann István,
Szepesi Béla, Kálmán Lajos, Eles Dezső, Szabó Károly,
Vass Lajos.

A jutalomkönyvet a komáromi gym. negyedik osztálya
nyerte el. Mivel azonban a negyedik osztálynak nem
adhatjuk, megküldjük az ottani ifjusági könyvtárnak.

VEGYESEK.

Lapunk mai számához mellékelve kapják olvasóink a «Képes Magyar Történet» 13-dik ivét színes műmeléklettel.

Ösztöndíj-pályázat. Az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egylet pesti takaré- és előleg-társulata által alapított s az 1895/96. tanév kezdetétől e társulat által betöltendő 60 frtos ösztöndíj-állomásra pályázat hirdettetik. Ezen ösztöndíjra, melynek élvezete a középiskolai tanfolyam befejezéséig tart, vallás különbség nélkül Magyarország bármely nyilvános középiskolájába járó jó előmeneteli és jó magaviseletű szegény sorsú tanulók tarthatnak igényt, kiknek atyja az alapítványt tevő társulatnak tényleg tagja, vagy halála napjáig tagja volt. A folyamodványok a nevezett társasághoz február 28-ig küldendők be.

Felhívás. Azok, a kik a Taulók Lapjára előfizetőket óhajtanak gyűjteni, forduljanak gyűjtő ivért a szerkesztőséghez. A ki tiz előfizetőt gyűjt, az a lapot ingyen kapja s az előfizetők által élvezett kedvezményekben is részesül.

Jubileum. Dr. Wagner Lajos a pozsonyi főreáliskola tanára most töltötte be tanárkodásának 25-ik évét, mely alkalomköl a kultusz-miniszter megbízásából Pirchala Imre üdvözölte a jubilánst. Utána Göllner Károly tanár változtatta Wagner működését és érdemeit, utána Albert József lyceumi tanár üdvözölte a jubilánst, dr. Serédy Lajos lyceumi tanár pedig ez alkalomra irt ódáját szavalta el. — Arról, hogy az ifjuság miként fejezte ki tanára iránt tiszteletét és ragaszkodását, nincs tudomásunk.

Halálozás. Két derék tanár elhunytáról vettünk gyászjelentést. Az egyik *Bothár* Dániel, a pozsonyi lyceum nyugalmazott tanára, ki életének 80-ik évében hunyt el, a másik *Grets* József fehértemplomi főgymn. tanár, a kit legszébb férfikorában 41-ik évében ragadtott el a halál. Áldás legyen mindkettő emléken!

A nagyváradi főgymnásium Eötvös önképzőkörének jan. 25-én tartott gyűlése a következő tárgysorozattal folyt le: A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után egy «Emlékeim» cz. költeményt, stíljének megkapó közvetlensége, technikájának ügyessége folytán dicsérettel fogadtak el. Szerző: Adamik János VIII. o. t. Majd egy széptani értekezést «Néhány szó az erkölcsi és értelmi szépek viszonyáról» czímmel bíráltak meg és dicsérettel fogadták el. Szerzője: Glacé Béla VII. o. t. Ezt követőleg egy epigrammát fogadtak el egy-

szerűen «A hiú»-ról Ács Sándor VIII. o. tanulótól. Végül egy «Bujdosik a betyár» cz. románczot vetettek el. Gyűlés vége 3-órakor.

A soproni ev. főiskola ifjusági zenetársasága február hó 8-án táncmulatsággal összekötött hangversenyt rendez, melynek műsorát népdalokból, Beethoven, Seeling és Kmetze darabjaiból állította össze a rendezőség; az éneken és zenén kívül lesz szavalat is. A tiszta jövedelem két negyed részét a millenium alkalmából tartandó országos ifj. tornaverseny utazási alap, egy negyed részét a magán korház alap, egy negyed részét az ifj. zene társaság könyvtárának gyarapítására fogják fordítani.

A dévai áll. főreáliskola «Salamon Ferenc önképzőköre» febr. 1-én r. gyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Részlet a «Kartausi»-ból. Előadta Monoki Gyula 7. o. t. (elismeréssel) 2. Emlékezés Eötvös József báróra. Felolvasta Pakos József 8. o. t. (elismeréssel.) 3. Keresem az istent. Irta Ábrányi Emil. Szavalt Brázovay Kálmán 7. o. t. (jó.) 4. «A testvérek» cz. dolgozatot bírálta Tolnai Lajos 7. o. t. 5. Berzsenyi költészete. Ismertette Gerey Lajos 8. o. t. (egyszerű.) 6. «A nyomor» cz. dolgozatot bírálta Barcsay Oszkár 8. o. t. — Ezzel a gyűlés véget ért.

Szerkesztői telefon.

Kiváncsi. Sopron 1. Olyan vers még nem készült. **Avarfi** E. Nem alkalmas. **Szegedi** előfizető. Az osztály-összevonásért az igazgató utjan a miniszteriumhoz kell folyamodni. **Grünfeld** M. Trencsén. Kérdezze meg a kiadóhivataltól. **Bartók** Gy. Arany János olyan szépen megírta a Földi estjét, hogy nincs szükség annak prózai átdolgozására. Hogy maguknál márcziusig nem lenne előadás, azt honnét tudjuk megmondani mi? **Sauer**mann J. A kiadóhivatalnál 1 frtért. **Falusi** Furcsa kíváncsi, hogy mivel maga a lap összes példányait elvesztette, hát küldjön helyette mást a kiadóhivatal. Küld de csak 4 frtért. A tartalomhoz cz. üzenet másnak szólt. A most küldött versek a prózával együtt bizony igen gyöngék. **Brutus.** «Az eposzi esodálatos» cz. cikk nem közölhető. **S. E.** Bpest. Az egyik idejét multa, a Tavasz című meg nagyon fantasztikus. A beküldött arcképet már csak azért sem közölhetjük, mert először csak kiváló férfiak arcképét közöljük, másodsor meg, mert most egyáltalában nem igen közlünk arcképet. **Zalaegerszegi.** Azt a verset nem ismerjük. Olyan szindarabokat Pfeiffer budapesti könyvkereskedőnél kaphat. **S. B.** Baja. Irjon egy pár szép poetikai fejtegetést, az próbára teszi a tehetséget. A «korkép»-et nem közölhetnénk. A küldött vers gyöngé, öntől jobbak is kerülnek. **Hirsch** F. Az csak sajtóhiba volt. **Márczius** 15. Csak adja be, jó lesz. **K. Izsó.** Kár, hogy későn küldte. **Heksch** Ö. A tudósítást beküldheti. A bélyegek ügyében forduljon a Bud. Hirlap szerkesztőségéhez felvilágosításért. — (Több kérdésre a jövő számban.)

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:

Dr. RUPP KORNÉL
főgymnásiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részv. társ.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IX., Soroksári-uteza 31.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnek és jutányosan számíttatnak

A kötelesség teljesítéséről.

(*) Akármerre tekintesz az életben vagy a természetben, mindenütt azt tapasztalod, hogy mindennek a mi van, meg van a maga rendeltése. Nincs a természetben egy legkisebb porszem sem, a mely czél nélkül volna kidobva a nagy mindenségbe, nincs a tengernek olyan apró csigája, vagy a fővénynek oly parányi csilláma, melyet hivatás nélkül dobott volna alá az Alkotó, a ki a legpontosabban kimérte a hatalmas égitestek örök, szabályos pályafutását s a Tiszavirág rövid pillanatnyi életét.

Az, a ki a tudás hatását kimérte, megszabta mindennek a maga rendeltetését is. Gondoskodott a fáról, hogy az a magból eredjen, fejlődjék, erősödjék, virágozzék, gyümölcsöt teremjen, s ha elszárad, szobádat melegítse.

Az emberi élet legjobban a fához hasonlít. Az ember is ápolásra szorul, mint a fa, még pedig hasonló gyöngéd, odaadó, körültekintő, gondos ápolásra. Főleg pedig abban a korban, melyben te vagy, kedves tanuló ifju.

A te korod megfelel a fa virágzási korának, te még csak a termelés előtt állasz, csak szived, álmaid, reményeid is ábrándjaid vannak, mint a fának csak virágai vannak. Hogy a fa jó, nemes, izes, élvezhető gyümölcsöt teremjen, nemesítésre, oltásra van szüksége: hogy a te szived és lelked virága nemes gyümölcsesé váljék, sok tanulásra van szükséged.

S a te korod az, melyben te tanulmányaidat végzed, ismereteidet gyűjtöd, hogy majd akkor, a midőn az életben bizonyos téren működni hivatva lész, a te munkásságodnak, a te tanulmányaidnak eredményét a magad és a közjó javára képes légy értékesíteni.

A tudáshoz tehát alapos ismereteket kell gyűjtened. Nem ér az semmit, ha te kötelességedet csak fölületesen teljesíted, ha csak arra törekszel, hogy bárhogyan is, csak elvégezd iskoládat. Láthatod, hogy a napi szükségleteinkre rendelt eszközöknek, ruhádnak, írószereidnek, a háznak, a melyben lakol, hiba s fogyatkozás nélkül kell elkészítve lenni. Ha csak itt-ott fölületesen készítenék el azt, a mire az embernek szüksége van, mi hamar észre venné annak hiányait. Hát azt hiszed, hogy egyedül a tanulmányok azok, a melyekben lehet hézagot hagyni, a melyeknek oly felületeknek, színre valóknak kell lenniök, ha tényleg igazi érzékük nincs is meg.

Ne hidd, hogy mikor te mulasztásaid által ismereteid gyarapításában hézagokat csinálsz, — akkor tökéletes, becsületes, tisztességes munkát végzesz. Magadat rövidíted meg, mint az, a ki csupa könnyelműségből úgy építi házát, hogy a nagy nyílásokon a szél tetszése szerint jár ki-be, s a bennlakót a természet zordosságaitól megvédeni nem tudja.

Soha ne késsél kötelességeidet teljesíteni komoly akarattal, lelkiismeretesen, mert, mint csak a komolyan, szolidan készült kézi munka lehet tartós és értékes, úgy csak az a tudás érhet valamit, a melyet ambícióval, lelkesedéssel, becsületesen szerzünk meg magunknak.

A magyar hazának, mely új ezredévbe lép, komoly munkás, és alapos készülségű ifjuságra van szüksége, hogy a művelt Nyugattal lépést tarthasson.